

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Miejsca pamięci i ofiar, II wojny światowej oraz powstań śląskich</p>		
<p>Ilość stron oryginału 86</p>	<p>Ilość skanów 87</p>	<p>Liczba plików publikacji 87</p>
<p>Autor Bolesław Szczepaniuk</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny Światowy Związek Żołnierzy Armii</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania Ustroń</p>	<p>Rok wydania / Data powstania 2008</p>	
<p>Sygnatura ---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) publikacja okolicznościowa</p>	
<p>Wymiary (wys x szer) 29,6 x 21 cm</p>	<p>Stan zachowania ---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce) 1939-1945, 1919-1921, Jan Cholewa, Jan Sztwiertnia, Karol Kubala, Rudolf Turoń, Jan Cichy, Rudolf Szubert, Anna Korzeniowska, Jan Pawlitko, Józef Halama, Alojzy Gałuszka, Adolf Sadlik, Jan Bukowczan, ks. Erwin Duda, ks. Alfons Latocha, Anna Cholewa, Rudolf Cholewa, Jan Łysek, ks. bp Juliusz Bursche, Władysław Michejda, ks. prof. Jerzy Marekwica, mjr Cezary Haller, Cieszyn, Ustroń, Wista, Skoczów, Strumień, Brenna, Chybie, Dębówiec, Golezów, Hażlach, Istebna, Zebrzydowice, Śląsk Cieszyński, powiat cieszyński</p>		<p>publikacja okolicznościowa dokumentująca miejsca pamięci (pomniki, tablice pamiątkowe, groby i mogiły zbiorowe) ofiar II wojny światowej i powstań śląskich w 5 miastach i 7 gminach powiatu cieszyńskiego</p>
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuźnia, letnicy itp.) II wojna światowa, powstania śląskie, pomniki, miejsca pamięci, tablice pamiątkowe, cmentarze wojenne, okupacja hitlerowska, ofiary II wojny światowej, pamięć narodowa, groby wojenne, mogiły zbiorowe</p>		
<p>Prawa autorskie ---</p>		

CIESZYN

SKOCZÓW

ŚWIATOWY
ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ

STRUMIEŃ

USTROŃ

WISŁA

Powiat Cieszyn

BRENNA

MIEJSCA PAMIĘCI WYDARZEŃ
I
OFIAR I, II WOJNY ŚWIATOWEJ
ORAZ
POWSTAŃ ŚLĄSKICH

CHYBIE

BOLESŁAW
SZCZEPANIUK

DĘBOWIEC

GOLESZÓW

HAŻLACH

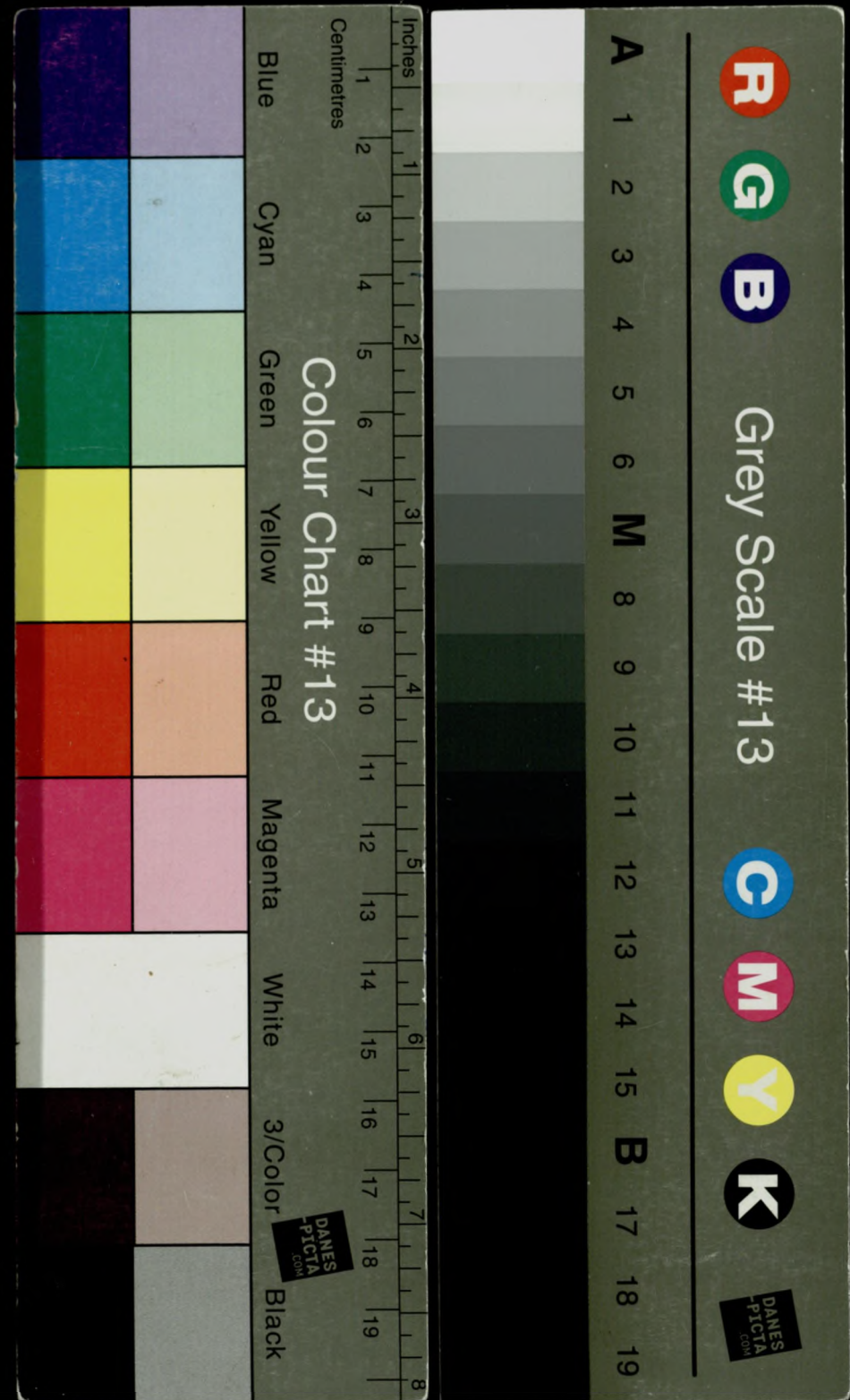
USTROŃ
Marzec 2008

ISTEBNA

ZEBRZYDOWICE

Colour Chart #13
R G B Grey Scale #13
C M Y K
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19
Inches
Centimetres
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black
DANES-PICTA.COM

CIESZYN

SKOCZÓW

ŚWIATOWY
ZWIĄZEK
ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ

STRUMIEŃ

USTROŃ

WISŁA

Powiat Cieszyn

BRENNA

MIEJSCA PAMIĘCI WYDARZEŃ
I
OFIAR I, II WOJNY ŚWIATOWEJ
ORAZ
POWSTAŃ ŚLĄSKICH

CHYBIE

BOLESŁAW
SZCZEPANIUK

DĘBOWIEC

GOLESZÓW

HAŻLACH

USTROŃ
Marzec 2008

ISTEBNA

ZEBRZYDOWICE

**Miejsca pamięci wydarzeń
i
ofiar I, II wojny światowej
oraz
Powstań Śląskich**

- Słowo wstępne - Ireneusz Szarzec
Konsultacja - Danuta Koenig
Korekta - Zdzisław Brachaczek
Projekt okładki - Bolesław Szczepaniuk
Fotografie - archiwalne wzgl. wykonane przez Urzędy Miast i Gmin
oraz autora
Copyright - Bolesław Szczepaniuk
- Skład komputerowy
i druk - Drukarnia ChemTech, Ustroń
- Wydawca - Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej – Ustroń

Spis treści

Słowo wstępne	Str. 2
Miasta:	
Cieszyn	3
Skoczów	17
Strumień	22
Ustroń	24
Wisła	32
Gminy:	
Brenna	46
Chybie	51
Dębowiec	52
Goleszów	56
Hazlach	63
Istebna	71
Zebrzydowice	75
Podziękowanie:	83
Objaśnienia:	83
Bibliografia:	
„Miejsca Pamięci woj. Śląskiego”	
Wydawnictwo Śl. Urzędu Woj. w Katowicach, Wydział Spraw Obywatelskich Rok 2000, 2007	
„Cieszyn Miasto Pamięci Narodowej”	
Tadeusz Zubek	
„Akowskie Krzyże”	
Roman Konieczkowski	
„Wisła w jarzmie hitlerowskim 1939 – 1945” . Józef Dzwonek	
„Zabytkowe cmentarze woj. Bielsko – Biała” . Warszawa 1995. Tadeusz Śledzikowski	
Przewodnik turystyczny Wisła – Ustroń . Bielsko – Biała 1998	

„... Jak myśl sprzed lat, jak wspomnień ślad
wraca dziś pamięć o tych, których nie ma.
Bo nie wszystkim pomógł los wrócić
z leśnych dróg, gdy kwitły bzy.
W szczerym polu biały krzyż
nie pamięta już, kto pod nim śpi ...”

słowa: J. Kondratowicz

Słowo wstępne

Przez niemal sześć lat Polacy walczyli z wrogiem na lądzie, morzu i w powietrzu. Kręte były żołnierskie drogi, choć cel ostateczny ten sam. Jedni walczyli na ziemi francuskiej - Falaise i wśród norweskich fiordów - Narvik. Inni bronili Anglii i umierali wśród afrykańskich piasków - Tobruk. Tułaczy żołnierz polski wyruszył z głębokiego zaplecza Związku Radzieckiego, aby zrosić krwią ziemię włoską – Monte Cassino. Inni szli drogą krótszą, lecz równie krwawą. Mogiły polskich żołnierzy znaczyły szlak bojowy, który wiódł od Lenino, poprzez Wał Pomorski, do Berlina. Należy wspomnieć również o wielkiej daninie krwi, jaką złożyli żołnierze Państwa Podziemnego. Należy czcić pamięć żołnierzy konspiracji, uczestników walk partyzanckich, uczestników akcji „Burza”, powstańców warszawskich. Nie zapomnijmy o ofiarach ludności cywilnej, która okazała niezłomny hart ducha, walczyła o wspólną sprawę, sabotując zarządzenia okupanta i pomagając konspiracyjnej walce Polskiego Państwa Podziemnego.

Ponad sześć milionów obywateli Polski straciło życie, miliony innych narodowości, w tym też dwa miliony Polaków wypędzono z ich rodzinnych stron. Musimy o tym pamiętać!

Nasza Ziemia Cieszyńska także jest splamiona różnymi dramatycznymi wydarzeniami sprzed sześćdziesięciu laty, wiele miejsc jest kultywowanych przez organizacje kombatanckie, szkoły, instytucje samorządowe itp., jest także wiele miejsc zapomnianych lub nieznanych. Naszym obywatelskim obowiązkiem jest pamiętać, czcić i przekazywać młodym pokoleniom bolesną historię, która pozwoliła nam żyć w wolnej ojczyźnie.

Burmistrz Miasta Ustroń

Ireneusz Szarzec

MIASTO CIESZYN

U-WKOPWiM 160/03

Mogiła rodzinna z nagrobkiem i tablicą symboliczną „Rudolf Kubisz 7.10.1895 r. – 28.07.1941 r. Nagrobek upamiętnienia więźnia obozu koncentracyjnego Mauthausen, zamordowanego w tym obozie, 28.07.1941 r.”

Mogiła znajduje się w górnej starszej części cmentarza ewangelickiego, Cieszyn ul. Bielska.

Mogiła z symboliczną urną i tablicą z napisem: „Jan Łysek, Nauczyciel, żołnierz, poeta, syn ziemi Cieszyńskiej, ur. w Jaworzynce 7.07.1887 r. Poległ 15.11.1915 r. na Polskiej Górze nad Styrem jako dowódca II Kompanii III Pułku Piechoty Legionów Polskich”.

Mogiła znajduje się na cmentarzu ewangelickim kwaterna VI przy alei pn/pd, Cieszyn ul. Bielska.

GW – WKOPWiM 160/09

U – WKOPWiM 160/12

Pomnik z napisem: „Tym którzy w 1918 roku po sześciu wiekach oderwania od macierzy przywrócili Ziemię Cieszyńską Polsce 1988”.

Pomnik ten upamiętnia narodowych działaczy Ziemi Cieszyńskiej oddanych niepodległości Polski wraz z włączeniem do niej tego zakątka Ziemi Cieszyńskiej po rozpadzie monarchii Austro – Węgierskiej w 1918 r.

Pomnik ustawiony jest na skwerze placu Wolności 7b w Cieszynie.

U – WKOPWiM 160/13

Pomnik dla uczczenia zamordowanych i poległych w II wojnie światowej harcerzy Ziemi Cieszyńskiej z napisem: „Harcerkom i Harcerzom Podbeskidzia Ofiarom II wojny Światowej 1939-1945”.

Znajduje się w południowej części placu Ks. Londzina w otoczeniu zieleni.

U – WKOPWiM 160/15

Pomnik dla uczczenia pamięci bohaterów straconych przez hitlerowców, w okresie okupacji hitlerowskiej w odwecie za działalność w konspiracji z tablicą podającą 24 nazwisk tych, którzy zostali straceni przez powieszenie na oczach spędzonych mieszkańców miasta podczas egzekucji 20.03.1942 r. zwanej "Pod Wałką".

Znajduje się w Alei Jana Łyska nad rzeką Olzą.

GW – WKOPWiM 160/18

Pomnik na zbiorowej mogile 81 męczenników zamordowanych w latach 1944-1945 oraz ofiar faszyzmu hitlerowskiego ufundowany w 20 rocznicę wybuchu II wojny światowej, pod Orłem napis „Z Ich męczeństwa i Krwi Nasza Wolność”.

Pomnik znajduje się na komunalnym cmentarzu w Cieszynie, ul. Katowicka.

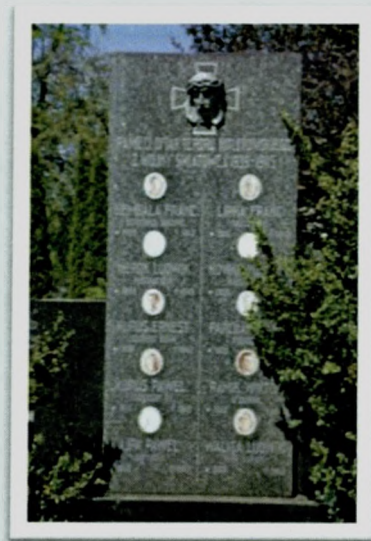

U – WKOPWiM 160/19

Pomnik dla uczczenia pamięci 10 mieszkańców Pastwisk zamordowanych w latach okupacji z tablicą imienną: Herok Ludwik, Kurus Ernest, Kurus Paweł, Lipa Paweł, Lipa Franciszek, Nowak Henryk, Parchański Franciszek, Ramik Wiktor, Walica Ludwik.

Pomnik znajduje się na cmentarzu komunalnym Cieszyn – Pastwiska przy ul. Ładnej, Dz. I/1. 60 m od bramy głównej.

U – WKOPWiM 160/20

Pomnik ku pamięci poległych w walce z hitleryzmem w latach 1939-1945, został ustawiony w Cieszynie na Placu Wolności.

U – WKOPWiM 160/21

Pomnik postawiony ku czci poległym w I wojnie światowej 1914-1920 z tablicą imienną: Biłko Franciszek, Danel Rudolf, Foltyn Alfons, Herok Paweł, Kantor Jan, Kantor Paweł, Kuczera Franciszek, Łyżbicki Piotr, Mańka Jan, Pawera Józef, Raszka Jan, Śliwka Jerzy, Wojnar Franciszek, Wojaczek Ludwik, Żyła Józef.

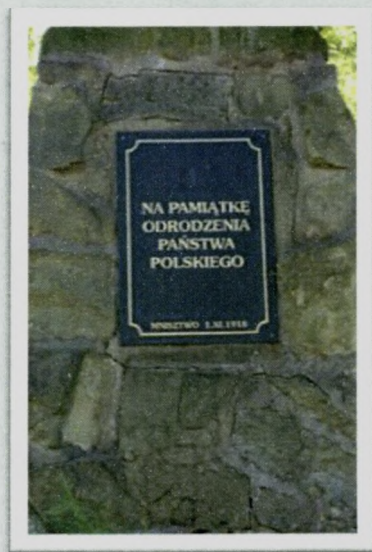
Pomnik znajduje się w Cieszynie – Krasna przy ul. Bielskiej 9.

Pomnik – głaz ze stalową patynowaną tablicą z napisem: „Na pamiątkę odrodzenia Państwa Polskiego - Mnisztwo 1/11 1918”.

Pomnik został poświęcony mieszkańcom Cieszyna poległym w I wojnie światowej. Znajduje się w Cieszynie, ul. Hallera, ul. Słowicza, naprzeciw przedszkola.

U – WKOPWiM 160/22

U-WKOPWiM 160/31

Tablica upamiętniająca miejsce uświęcone krwią 81 ofiar zbrodni hitlerowskich w latach 1944-1945.

Tablica umieszczona jest na frontonie budynku cmentarnego, starego cmentarza żydowskiego w Cieszynie ul. Hażlaska 39.

U - WKOPWiM 160/34

Tablica pamięci kierownika szkoły kpt. WP Franciszka Foltyna, który zginął dla sprawy Polskiej w obozie oficerskim w Murnau w 1945 r.

Tablica została wmurowana w północną ścianę korytarza szkoły przy ul. Michejdy nr 1.

U-WKOPWiM 160/41

Dwie tablice: Jana Sobieskiego i Harcerzy wmurowane w filar arkady budynku Rynek 7.

Tablica Jana Sobieskiego przedwojenna została po wkroczeniu Niemców w 1939 r. wymurowana przez Marię Małyszówną oraz harcerzy IV drużyny /rzemieślniczej/ Alfonsa Tomica, Wilhelma Powadę, Wilhelma Stefka.

Fakt ten upamiętniono w 500 rocznicę wiedeńskiego zwycięstwa.

U-WKOPWiM 160/43

Tablica dla uczczenia pamięci Józefa Smolińskiego, ps. „Tygrys”, żołnierza Armii Krajowej, który zginął w walce z okupantem 15.04.1944 r.

Tablica została wmurowana w 50 rocznicę akcji „Burza” w frontową ścianę budynku, w którym Józef Smoliński zginął, w Cieszynie ul. Głęboka 56.

U –WKOPWiM 160/53

Tablica upamiętnienia powstania w budynku Rynek 12 pierwszego organu władzy lokalnej Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 19.10.1918 r.

Tablica została wmurowana w lico południowej ściany budynku Rynek 12 w 60 rocznicę uzyskania Niepodległości przez Polskę.

U-WKOPWiM 160/57

Tablica ku czci 25 uczniów, którzy zginęli w latach 1914-1920 w obronie Polski.

Tablica znajduje się wewnątrz szkoły, ul. Słowackiego 2.

ZA WIELKOŚĆ RZECZYPOSPOLITEJ
ZGINĘLI
PRAWU JEJ WOLNOŚCI DO ŚMIERCI POSŁUSZNI
W TRUDZIE ŻOŁNIERSKIM NIEZŁOMNI
KOLEDZY

BRANNY FRANCISZEK	KOTAS FERDYNAND
BUCHWAŁD SYLWESTER	KOTULA HUGO
FARNY JOZEF	KOSTRZEWSKI ZYGMUNT
FARNY TADEUSZ	KRZYSTEK JOZEF
FOLTYN FERDYNAND	OCHODEK OSWALD
FRANEK ALOJZY	PACHOL ENGELBERT
FRANEK JAN	PAZOZIORA FRANCISZEK
GABRYS JAN	PROBOSZ PAWEŁ
GŁOMBEK FRANCISZEK	RUSZ ALOJZY
GORYL JAN	SZOTKOWSKI JOZEF
GRYCZ PAWEŁ	TOMANEK KAROL
GWÓZDEK SYLWESTER	URBANEK JUSTYN
HRYCEK JERZY	WITOSZEK WILHELM

W LATACH
1914-1920

U – WKOPWiM 160/58

Tablica upamiętniająca Jana Szwertnię, kompozytora, nauczyciela, społecznika, wychowanka Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie, zamęczonego w hitlerowskim obozie koncentracyjnym w Gusen.

Tablica ufundowana przez nauczycieli akademickich i studentów Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. Została wmurowana w gmachu Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, ul. Bielska 62.

U – WKOPWiM 160/59

Tablica upamiętniająca bohaterską śmierć profesora Józefa Hajkowskiego wraz z uczniem Osfaldem Hilą.

Tablica ufundowana przez absolwentów Seminarium Nauczycielskiego i Liceum Pedagogicznego w Cieszynie znajduje się w holu wyjściowym Gmachu Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, ul. Bielska 62.

U – WKOPWiM 160/60

Tablica upamiętniająca poległych w niemieckich obozach koncentracyjnych 9 nauczycieli w okresie II wojny Światowej, Tablica podaje nazwiska i datę śmierci: Ks. Belon Zdzisław 27.09.1942 r., Cieñciała Jerzy 1.10.1940 r., Gusen, Fielek Józef 27.10.1940 r., Gusen, Czapla Franciszek 27.10.1940 r., Gusen, Guñka Karol 15.08.1940 r., Gusen, Kuśnierz Stanisław 1944 r., Dora, Maroszek Kazimierz 26.03.1943 r., Gusen, Szczurek Jerzy 16.12.1940 r., Gusen, Wojnar Wilhelm 24.08.1940 r., Dachau.

Tablica znajduje się w holu wejściowym Gmachu Uniwersytetu Śląskiego, Cieszyn ul. Bielska 62.

Orzeł WP

Tablica ku pamięci żołnierzy 4 Pułku Strzelców Podhalańskich i Szkoły Podchorążych Rezerwy 21 DPG poległych i pomordowanych w walkach o wolność Ojczyzny oraz zmarłych i zaginionych w latach 1939-1945.

Tablica pamiątkowa ku czci polskich oficerów, żołnierzy i funkcjonariuszy policji, zamordowanych przez NKWD w 1940r. w Katyniu i innych miejscach kaźni w 50r. śmierci.

Tablica pamiątkowa – Wojna Obronna 1939, szlak bojowy 21 Dyw. Piechoty Górskiej: Jabłonków, Węgierska Górka, Bogumin, Krzywaczka, Biskupice - Radłowo, Dzików, Oleszyce, Tomaszów Lubelski. Znaczące bitwy w Kraju i poza granicami Kraju.

Tablice informacyjne:

- „Ziemia z miejsc walki i kaźni 1939-1956”
- Z hitlerowskich obozów zagłady w Europie oraz na Ziemi Cieszyńskiej
- „Z miejsc kaźni stalinowskiej: Kozielsk, Katyń, Starobielsk, Charków, Ostaszków, Miednoje”

Tablice wmurowane są w lico ściany frontowej budynku na placu Poniatowskiego 6 w Cieszynie.

U – WKOPWiM 160/61

U – WKOPWiM 160/62

Tablica upamiętniająca 40 zamordowanych w latach 1939-1945 członków gminy ewangelickiej w Cieszynie. Stracili oni swoje życie w niemieckich obozach koncentracyjnych.

Tablica znajduje się przy bramie głównej kościoła ewangelickiego w Cieszynie pl. Kościelny.

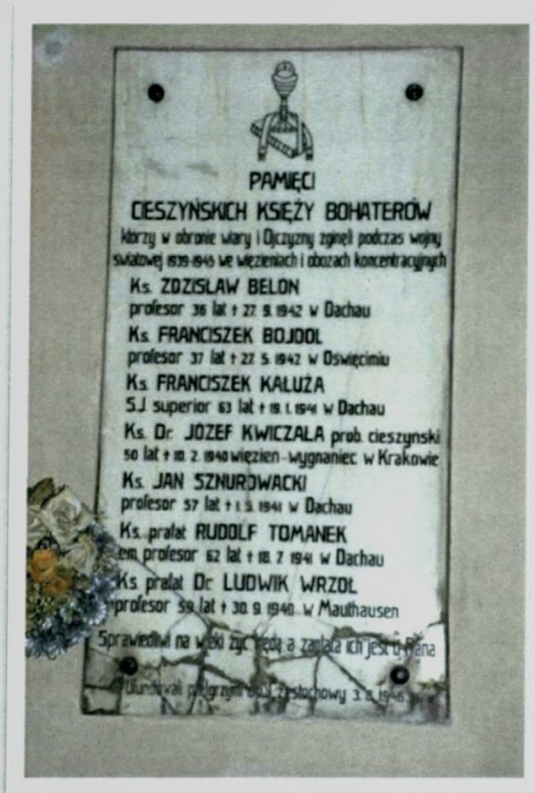
GW – WKOPWiM 160/63

Tablica na mogile wojennej ku czci rozstrzelanych przez hitlerowców we wrześniu 1939 r. 12 powstańców Śląskich, których ciała zostały pochowane, ekshumowane po II wojnie światowej.

Mogiła znajduje się w prawym, zachodnim rogu cmentarza katolickiego, Cieszyn - Krasna.

U – WKOPWiM 160/64

Tablica upamiętniająca cieszyńskich księży – Bohaterów, którzy w obronie wiary i Ojczyzny zginęli podczas II wojny światowej 1939-1945 w niemieckich więzieniach i obozach koncentracyjnych, została ufundowana przez pielgrzymów do Częstochowy 3.08.1946 r.

Tablica podaje nazwiska: Ks. Franciszek Belon profesor 36 lat + 27.5.1942 r. w Dachau, Ks. Franciszek Bojdoł, profesor 37 lat + 27.05.1942 r. w Oświęcimiu, Ks. Franciszek Kałuża S.J. Superior 63 lata + 19.01.1941 r. w Dachau, Ks. Dr. Józef Kwiczała prob. cieszyński 50 lat + 10.02.1940 r. więzień wygnaniec w Krakowie, Ks. Jan Sznurowacki profesor 57 lat + 1.5.1941 w Dachau, Ks. prałat RUDOLF TOMANEK em. profesor 62 lat + 18.7.1941 w Dachau, Ks. Prałat Dr Ludwik Wrzoł profesor 59 lat + 30.9.1940 r. Mauthausen i napis „Sprawiedliwi na wieki

żyć będą, a zapłata jest u Pana”.

Tablica znajduje się w Cieszynie – kościół pw. Św. Marii Magdaleny, na ścianie nawy głównej.

U – WKOPWiM 160/65

Tablica upamiętniająca Teofila Tomiczka działacza Macierzy Ziemi Cieszyńskiej, uczestnika konspiracyjnej walki w czasie II wojny światowej, zamordowanego przez hitlerowców 2.12.1942 r.

Tablica zlokalizowana jest na budynku Cieszyn, ul. Słowicza 10.

U – WKOPWiM 160/67

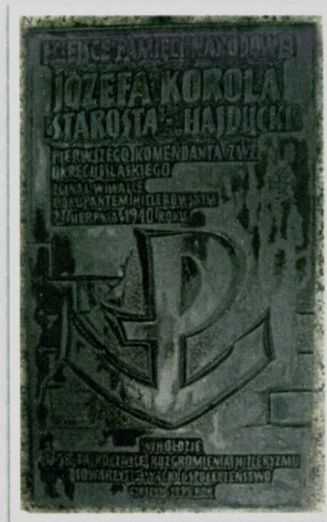
Kwaterna poległych żołnierzy w I wojnie światowej – 302 mogiły w tym 945 nazwisk.

Kwaterna oznaczona jako działka XXVI znajduje się na komunalnym cmentarzu w Cieszynie, ul. Katowicka 34.

Grób wojenny, w którym został pochowany pierwszy komendant ZWZ Józef Korol jako osoba nieznaną, który zginął 27.08.1940 r. w Wiśle - Jaworniku w walce z niemieckim okupantem. Po długich poszukiwaniach ustalono, że grób ten jest grobem śp. Komendanta ZWZ, Śląsk. 30.11.1995 r. Podczas uroczystego poświęcenia została odsłonięta granitowa płyta nagrobna śp. Józefa Korola ps. „Starosta”, „Hajducki”, pierwszego komendanta ZWZ Okręg Śląsk.

GW – WKOPWiM 160/71

Nagrobek został zaprojektowany z inicjatywy SZŻ AK oraz ZKRPiBWP w Cieszynie przez inż. Stanisława Głazowskiego i artystę plastyka mgr Jana Herbę.

Grób znajduje się na cmentarzu komunalnym w Cieszynie. Dział XXII nr grobu 185.

U – WKOPWiM 160/73

Tablica upamiętniająca gen. „Grotą” przy okazji nadania imienia gen. „Grotą” Zespołowi Szkół Budowlanych w Cieszynie.

Stefan Rowecki ps. "GROT" był gł. komendantem Armii Krajowej od lutego 1942 r. do chwili aresztowania w dniu 30.03.1943 r. przez Gestapo w Warszawie. Został zamordowany w niemieckim koncentracyjnym obozie Sachsenhausen w sierpniu 1944 r.

Tablica znajduje się na frontonie szkoły: Zespół Szkół Budowlanych w Cieszynie pl. Dominikański 1.

U-..... 160/74

Tablica pamiątkowa upamiętniająca płk. Bernarda Adameckiego ps. "Gozdawa" rodem z Markłowic Dolnych, d-cy grupy pilotów wojskowych i cywilnych, która podjęła się jako pierwsza w kraju prac w zakresie pomocy lotnictwa alianckiego, następnie szefa lotnictwa Komendy Głównej Lotnictwa o krypt. "Bociany", "Parasol" w V Oddziale Sztabu AK. W Powstaniu Warszawskim brał udział jako koordynator zrzutów lotniczych, otrzymał Krzyż Virtuti Militari.

Po wojnie w 1952 r. aresztowany w gronie oficerów akowskich został skazany na karę śmierci i rozstrzelany w sierpniu 1952 r. Miejsce jego pochówku jest nieznane.

Tablica znajduje się w gmachu Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, ul. Bielska.

Na życzenie autor podaje wykonawczynię zdjęć miejsc pamięci dla miasta Cieszyn – jest nią Renata Karpińska – Kierownik Biura Promocji i Informacji Urzędu Miejskiego w Cieszynie.

MIASTO SKOCZÓW

U – WKOPWiM 161/01

Pomnik ustawiony w XX rocznicę wyzwolenia PRL ofiarom terroru hitlerowskiego Pierścica, Kowali i Kiczyc poległym za Ojczyznę: Gogler Franciszek, Kosowski Karol, Stroka Franciszek, Szczotka Józef, Szędler Andrzej, Zmożek Jan, Tobaczyk Michał, Duława Jerzy, Janik Ludwik, Świerczyński Emil.

Pomnik zlokalizowany jest w sołectwie Pierścic.

U – WKOPWiM 161/03

Pomnik „POLEGŁYM ZA POLSKOŚĆ ŚLĄSKA w latach 1919-1945” – postawiony w 1962 r. w Skoczowie przy skrzyżowaniu ul. Mickiewicza z ul. Targową.

W miejscu obecnego pomnika stał zbudowany w okresie międzywojennym pomnik ku czci poległych uczestników powstań śląskich, który został zburzony przez niemieckiego okupanta w czasie II wojny światowej.

U – WKOPWiM 161/04

Pomnik ku czci partyzantów, którzy polegli 25.11.1944 r. w walce z hitlerowską policją: Andrzej Raszka lat 21, Stanisław Niemiec lat 31. Pomnik powstał w 1963 r. zlokalizowany jest w Skoczowie na skraju lasu na Górnym Borze, przy torze kolejowym Skoczów – Goleiszów.

Poległych partyzantów okupant pogrzebał na cmentarzu żydowskim w Skoczowie. Po zakończeniu wojny zwłoki ekshumowano na cmentarz komunalny w Cieszynie.

Zbiorowa mogiła wojenna żołnierzy WP poległych w wojnie czesko – polskiej w 1919 r. z napisem na nagrobku „Poległym w wojnie czesko – polskiej w 1919 r. por. Władysław Klinke, por. Jan Witoszek, sierż. Mieczysław Mackiewicz, sekc. Jan Kogut, szer. Banasik, szer. Antos, szer. Kuntz, Walenty Kania, szer. Ignacy Pabich, szer. Franciszek Pasik, szer. Antoni Prabowski, szer. Wincenty Musiński, szer. Mistrzak, szer. Roclik, szer. Szmulski.

Mogiła znajduje się na cmentarzu rzymskokatolickim w Skoczowie w jego południowej części, opodal kończącej się alei głównej.

GW – WKOPWiM 161/07

GW – WKOPWiM 161/08

Zbiorowa mogiła wojenna żołnierzy WP poległych w wojnie czesko – polskiej w 1919 r. z napisem na nagrobku „POLEGŁYM W WOJNIE CZESKO – POLSKIEJ w 1919 r. por. Ferdynand Kotas, por. Wincenty Klimek, szer. Bolesław Kunke, szer. Jan Bolek” oraz „Niech potomni wiedzą, że pełniąc święty obowiązek legliśmy spałem, a dzielny lud śląski, wiekom przypomni i uderzy czołem, by prochom okrzyk wznieść – zasłudze cześć”.

Mogiła znajduje się na skoczowskim ewangelickim cmentarzu opodal wejścia, przy głównej alei, po lewej stronie.

U - WKOPWiM 161/09

Tablica upamiętniająca pomordowanych w Katyniu oficerów i wszystkich Polaków, ofiar sowieckiego ludobójstwa odsłonięta i poświęcona w 50 rocznicę napaści Rosjan na Polskę, ufundowana w dowód pamięci przez NSZZ Solidarność odlewni żeliwa Skoczów 17.09.1989 r.

Tablica znajduje się po lewej stronie w kruchcie kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Pawła i Piotra w Skoczowie.

U – WKOPWiM 161/11

Tablica upamiętniająca Rudolfa Szostoka kierownika powszechnej szkoły w Wiślicy do wybuchu II wojny światowej, zamordowanego przez hitlerowców 20.03.1942 r. w grupie 24 z ręki hitlerowskiego kata w Cieszynie „Pod Wałką”.

Tablica przedstawia sylwetę głowy z datami 1904-1942 oraz napis „Żył i pracował w tym budynku jako kierownik Szkoły Rudolf Szostok niezłomny krzewiciel polskości – w czasie okupacji hitlerowskiej członek podziemia. Zamordowany w Cieszynie w grupie 24 towarzyszy z ręki hitlerowskiego kata.

Dla uczczenia Jego pamięci i bohaterskiej śmierci ofiarowują tę pamiątkę wdzięczni obywatele Wiślicy.

Wiślica, dnia 20.II.1957”.

Tablica znajduje się na wschodniej ścianie budynku filii szkoły podstawowej nr 2 w Wiślicy.

U – WKOPWiM 161/13

Tablica upamiętniająca 3 księży dekanatu skoczowskiego zamordowanych przez hitlerowców w koncentracyjnym obozie Dachau z napisem: „Za wiarę i Ojczyznę zginęli w obozie Dachau: ks. prob. Karol Kałuża 21.10.1899 r. - 09.11.1943 r., Ks. Katecheta, Edward Rduch 30.03.1885 r. - 16.06.1941 r., Ks. dziek. Józef Kula 14.08.1891 r. - 22.11.1941 r.

A zbliża się godzina, że każdy kto was zabije uczyni to mniemając że Bogu wyświadcza przysługę.

Św. Jan 16.2.”

Tablica znajduje się na filarze południowej ściany kościoła pw. Św. Piotra i Pawła w Skoczowie.

U – WKOPWiM 161/18

Tablica z napisem:
„PAMIĘCI ŻYDÓW ŚLĄSKA
CIESZYŃSKIEGO ZAMORDOWANYCH
w latach 1939-1945”.

Ditto w jez. niemieckim i hebrajskim
wykonana z inicjatywy Bielskiej Gminy
Żydowskiej i Wspólnot Żydowskich z
zagranicy dnia 04.06.1997 r.

Tablica znajduje się na cmentarzu żydowskim
w Wilamowicach.

Na cmentarzu żydowskim znajdują się jeszcze macewy upamiętniające ofiary
holokaustu:

- członków rodzin:
Weintrautów,
Kornblumów,
Nichtenhauserów,
Lindnerów
Kamerów
- wojennego Żydów skoczowskich.

MIASTO STRUMIEŃ

U – WKOPWiM 162/02

Pomnik poświęcony pamięci ofiar hitlerowskiej okupacji, patriotów z terenu miasta i okolicy zamordowanych w latach 1939-1945.

Pomnik znajduje się na skwerze parkowym miasta Skoczowa przy ul. Łuczkiewicza.

U – WKOPWiM 162/03

Tablica upamiętniająca Powstania Śląskie umieszczona na budynku, w którym w 1919 r. mieściła się Komenda Główna POW.

Tablica wmurowana jest w lico południowej ściany budynku, obecnie Liceum Rolniczego w Strumieniu przy ul. 1 Maja.

U – WKOPWiM 162/04

Tablica pamiątkowa z okazji oddania do użytku Szkoły Podstawowej im. Powstańców Śląskich na 1000-lecie Państwa Polskiego.

Tablica została wmurowana w lico południowej ściany budynku SP w Strumieniu.

U – WKOPWiM 162/05

Tablica upamiętniająca ofiary ludobójczej zbrodni ZSRR dokonanej w Katyniu 1940r, na oficerach Wojska Polskiego, ufundowana w 80. Rocznicę Niepodległości Polski.

Usytuowana jest na fasadzie budynku Liceum Rolniczego w Strumieniu.

MIASTO USTRÓŃ

U-WKOPWiM 163/02

Pomnik ku pamięci Jana Cholewy (1920-1966) bohaterskiego ustroniaka kawalera orderu Virtuti Militari, chorążego pilota dywizjonów bombowych 300 i 301 PSP-RAF, harcmistrza.

Zlokalizowany przy ul. Daszyńskiego, róg ul. Strażackiej i Cieszyńskiej. Projektant: Karol Kubala, odsłonięty 08.11.1997 r.

Tablica upamiętniająca bohaterską śmierć 24.08.1940r. w niemieckim obozie koncentracyjnym w Guzen Jana Sztwiertni, utalentowanego kompozytora, społecznika, wychowanka Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie, nauczyciela i przyjaciela młodzieży.

Tablica znajduje się na kamiennym obelisku przy ścieżce prowadzącej do budynku Biblioteki Miejskiej po jej prawej stronie - Ustrów, Rynek4.

U-WKOPWiM 163/03

U-WKOPWiM 163/05

Pomnik dla uczczenia pamięci poległych partyzantów w latach 1939-1945, odsłonięty 30.04.1977.

Zlokalizowany przy ul. Partyzantów, około 200 m za SP-1 w kierunku Jelenicy.

U-WKOPWiM 163/07

Pomnik Pamięci Narodowej - zawierający 4 tablice wmurowane we wnękach ścian pomnika z napisami ofiar wydarzeń historycznych z lat 1939-1945 dotyczących mieszkańców miasta Ustronia.

Zlokalizowany w parku za Ratuszem, wykonany wg projektu Rudolfa Turonia, odsłonięty 12.06.1949r.

Mogiła rodzinna Jana Cholewy chorążego pilota dywizjonów bombowych 300 9 301 PSP-RAF bohatera walk z hitlerowską "Luftwaffe" nad Anglią i Warszawą w II Wojnie Światowej, odznaczonego Orderem Virtuti Militari, Krzyżami, Walecznych 4x, Lotniczym Powstańców Warszawy oraz Distinguished Flying Cross, przedwojennego harcmistrza ZHP. Zmarł w Ustroniu 01.10.1966.

Mogiła znajduje się na ewangelickim cmentarzu w Ustroniu w jego północnej części.

GW-WKOPWiM 163/08

GW-WKOPWiM 163/09

Pomnik - zbiorowa mogiła mieszkańców, którzy zginęli w 1944 r.:

Jan Cichy	30.03.1902r. - 29.09.1944r.
Rudolf Szubert	16.02.1920r. - 27.09.1944r.
Anna Korzeniowska	25.07.1913r. - 27.09.1944r.
Jan Pawlitko	21.07.1894r. - 27.09.1944r.
Józef Halama	25.03.1920r. - 05.02.1944r.

Zlokalizowany na cmentarzu rzymskokatolickim par. pw. św. Klemensa w Ustroniu.

U-WKOPWiM 163/10

Mogiła z tablicą symboliczną ku pamięci por. rez. WP Alojzego Gałuszki (1892 - 1940), zamordowanego w Katyniu.

Zlokalizowana na rzymskokatolickim cmentarzu par. pw. św. Klemensa w Ustroniu.

U-WKOPWiM 163/11

Tablica pamiątkowa na grobie rodzinnym Adolfa Sadlika, który zginął 17.07.1944r. w koncentracyjnym niemieckim obozie.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Ustroniu – Centrum w południowym rogu jego górnej części

U-WKOPWiM 163/12

Mogiła wojenna Jana Bukowczana, który zginął w czasie I wojny światowej - 28.12.1916 r. mając 27 lat.

Zlokalizowana na rzymskokatolickim cmentarzu par. pw. św. Klemensa.

U-WKOPWiM 163/22

Tablica ku czci ks. Erwina Dudy, wikarego ustronńskiego urodzonego w Pruchnej, a zamordowanego w dniu 3.02.1942 r. w obozie koncentracyjnym Dachau.

Zlokalizowana w kościele rzymskokatolickim par. pw. św. Klemensa w Ustroniu, poświęcona 16.11.1986 r.

U-WKOPWiM 163/28

Tablica w kształcie młota ku czci 14 rozstrzelanych w dniu 1.10.1944 r. pracowników zakładów kuźniczych w Ustroniu.

Projektant: Karol Kubala, zlokalizowana na ścianie zakładowego magazynu.

U-WKOPWiM 163/30

Tablica pamiątkowa Oddziału AK "Czantoria" ku czci poległych 6 partyzantów w dniu 30.11.1943 r. na stoku góry Czantoria.

Projektant: Karol Kubala, zlokalizowana przy wejściu do budynku dolnej stacji Kolei Linowej „Czantoria” w Ustroniu Polanie, odsłonięta i poświęcona 7.11.1998 r. z inicjatywy żołnierzy AK z koła SZŻ AK w Ustroniu.

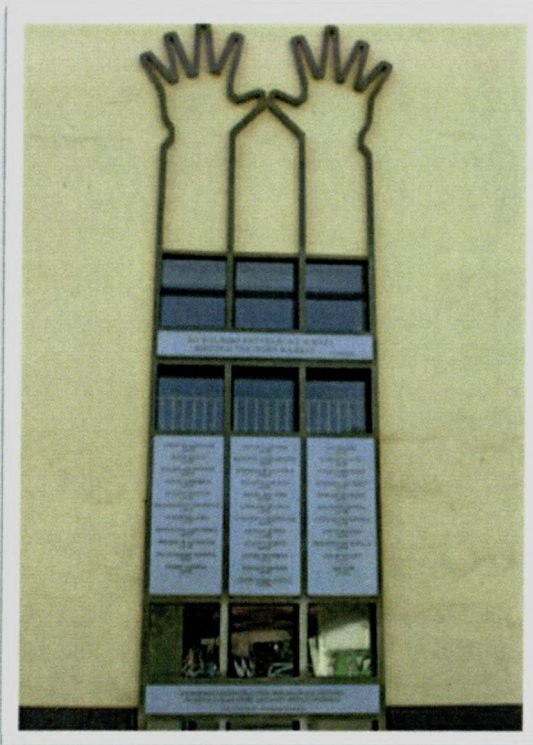

U-WKOPWiM 163/34

Pomnik upamiętniający rozstrzelanych 34 mieszkańców Ustronia w dniu 9.11.1944 r. przez hitlerowskiego okupanta.

Projektant: Karol Kubala, zlokalizowany przy ścianie Gimnazjum nr 1 od strony ul. 9 Listopada.

U-..... 163/35

Tablica pamiątkowa ks. Alfonsa Latochy, który zmarł w czasie katorżniczej drogi z niemieckiego obozu koncentracyjnego w Auschwitz do drugiego w Dachau.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Ustroniu Centrum.

U-..... 163/36

Grób rodzinny Cholewów z pamiątkowym wyszczególnieniem na płycie:

Rudolf /1884-1941/

Anna /1887-1945/,

którzy zmarli w niemieckich obozach koncentracyjnych Gusen i Ravensbrück.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Ustroniu Centrum.

MIASTO WISŁA

U-WKOPWiM 164/01

Pomnik na terenie willi "Zacisze" ku czci ks. dr. Juliusza Bursche 1862-1942 r. Bpa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, więźnia obozu koncentracyjnego Oranienburg-Sachsenhausen.

Aresztowany przez gestapo w 1939 r., zginął w obozie w lutym 1942 r.

Pomnik - nieobrobiona bryła piaskowcowa z tablicą tekstową z podaniem nazwisk i danych: Tadeusz Dyrna 25.07.1919 r., Paweł Prochner 05.05.1912 r., w miejscu uświęconym męczeńską krwią Polaków zamordowanych w dniu 10.09.1944 r. przez hitlerowskiego najeźdźcę.

Pomnik posadowiony jest przy dróżce po prawej stronie za zajazdem "Karczma Beskidzka".

U-WKOPWiM 164/02

U-WKOPWiM 164/03

Pomnik - gładz kamienny z tablicą imienną i z nazwiskami: Paweł Cieślak l. 58, Maria Cieślak l. 41, Jan Cieślak l. 12, Stanisław Cieślak l. 9 - Wisła 1989, posadowiony w miejscu, na którym zginęli w dniu 8.01.1945 r. od kul gestapowców.

Pomnik jest ustawiony przy płocie willi "Błękitna" na początku Osiedla Skolnity nr 1 około 50 m od ul. Dziechcinka.

Pomnik - gładz kamienny z tablicą imienną i nazwiskami: Józef Pilorz l. 27, Jakub Pilorz l. 23, Ludwik Laszczak l. 37, Jan Wałęga l. 21, Rudolf Kocurek l. 22, Jan Kocurek l. 28, Józef Walczak l. 19, Michał Więżik l. 55, z Szczyrku, Wisła - Szczyrk 1989, posadowiony w miejscu ich rozstrzelania.

Pomnik jest ustawiony przy drodze do gajówki w lesie, na odgałęzieniu do ul. Dziechcinka.

U-WKOPWiM 164/04

U-WKOPWiM 164/05

Pomnik - gładz kamienny z tablicą imienną i z nazwiskami: Stanisław Kruczek l. 24, Józef Kruczek l. 22, mieszkańców Szczyrku, na miejscu na którym zginęli w dniu 10.03.1945 r. Wisła - Szczyrk 1989 r.

Pomnik jest posadowiony przy ul. Ochorowicza nr 13a (przy niebieskim szlaku na Stożek).

U-WKOPWiM 164/07

Pomnik (kapliczka) upamiętniający Wandę Sochaczewską ofiarę Powstania Warszawskiego, zginęła 24.09.1944 r.

Znajduje się przy ul. Ks. Juliusza Bursche 27.

G-WKOPWiM 164/08

Grób Jana Tkacza, lek. wet., żołnierza AK ur. 20.05.1923 r., zm. 30.09.1991 r., cmentarz katolicki przy ul. Ochorowicza 11 na Kopydle, na lewym brzegu mogił przy alei bocznej.

U-WKOPWiM 164/09

Grób symboliczny upamiętniający Władysława Siutę, więźnia obozu koncentracyjnego w Stutthofie, zginął 9.05.1945 r.

Grób znajduje się na cmentarzu rzymskokatolickim w Wiśle, ul. Lipowa 7.

G-WKOPWiM 164/11

Grób Aleksandry Florek z d. Fiwiger, sybiraczki, nauczycielki.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Wiśle, ul. Lipowa 7.

U-WKOPWiM 164/12

Grób z tablicą upamiętniającą Jana Halamę, który zginął męczeńską śmiercią podczas egzekucji "Pod Wałką" w Cieszynie w dniu 20.03.1942 r.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Wiśle, ul. Lipowa 7.

G-WKOPWiM 164/13

Grób Emanuela Podleśnego, 2.02.1914 r. - 18.05.1981 r. żołnierza PSZnZ, uczestnika bitew pod Tobrukiem i Monte Cassino.

Cmentarz rzymskokatolicki w Wiśle, ul. Lipowa 7.

U-WKOPWiM 164/14

Grób z tablicą upamiętniającą mjr. Rudolfa Galusa, zamordowanego przez NKWD w Katyniu - 1940 r., na rzymskokatolickim cmentarzu w Wiśle, ul. Lipowa 7 w jego przedniej części, po lewej stronie.

G-WKOPWiM 164/15

Grób rodzinny Stanisława i Antoniego Kossobudzki żołnierzy AK.

Grób znajduje się na cmentarzu katolickim w Wiśle, za ogrodzeniem cmentarza od ul. Lipowej 7.

G-WKOPWiM 164/19

Grób rodzinny Ireny Dalskiej, więźniarki kobiecego, niemieckiego obozu koncentracyjnego w Ravensbrück.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Wiśle, ul. Lipowa 7.

GW-WKOPWiM 164/25

Pomnik zamordowanych przez hitlerowców w dniu 10.09.1944 r. uczestników walki konspiracyjnej II wojny światowej. Tadeusza Dyrny 26.07.1919 r. oraz Pawła Prochnera 5.01.1912 r.

Pomnik jest na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Wiśle, lewa część, za kaplicą cmentarną od wejściowej bramy.

GW-WKOPWiM 164/27

Tablica upamiętniająca Władysława i Tadeusza Michejdów (na grobie rodzinnym), poległych w II wojnie światowej.

Grób znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu w Wiśle, ul. Lipowa 7.

U-WKOPWiM 164/28

Pomnik ku czci Jana Szwertnia, kompozytora, wiślańskiego nauczyciela zamordowanego w obozie koncentracyjnym w Mauthausen – Gusen.

Pomnik jest w parku Kopczyńskiego w Centrum Wisły opodal Szkoły Podstawowej nr 1.

U-WKOPWiM 164/29

Symboliczny grób w hołdzie ofiarom II wojny światowej zamordowanym przez Gestapo.

Znajduje się na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Wiśle, za cmentarną kaplicą w lewej kwaterze.

U-WKOPWiM 164/31

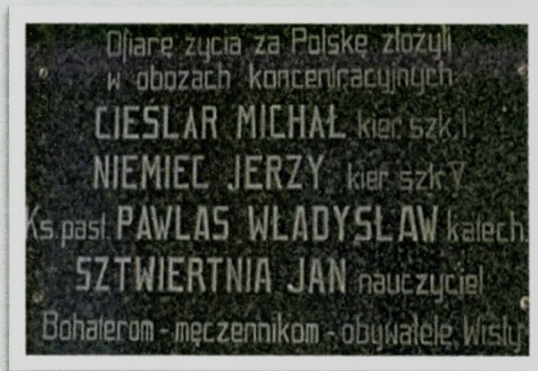
Tablice pamięci ofiar obozów koncentracyjnych i pomordowanych przez okupanta w latach 1939-1945. Lewa tablica podaje 47 nazwisk, prawa tablica podaje 45 nazwisk.

Tablice znajdują się na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Wiśle na frontonach cmentarnej kaplicy.

U-WKOPWiM 164/32

Tablica granitowa w hołdzie ofiarom obozów koncentracyjnych: Cieśla Michał, kier. szkoły nr I, ks. past. Pawlas Władysław, katecheta, Sztwiertnia Jan, Niemiec Jerzy kier. szkoły nr V.

Tablica została wmurowana w szkole podstawowej nr 1 ku pamięci czterech w/w nauczycieli zamordowanych w czasie II wojny światowej.

U-WKOPWiM 164/35

Tablica upamiętniająca walkę z hitlerowcami pierwszego komendanta Śląskiego Okręgu ZWZ por. WP Józefa Korola i jego bohaterką śmierć.

Tablica znajduje się w miejscu walki w dniu 27.08.1940 r. Ściana frontowa budynku "Lusia", ul. Jawornik 76.

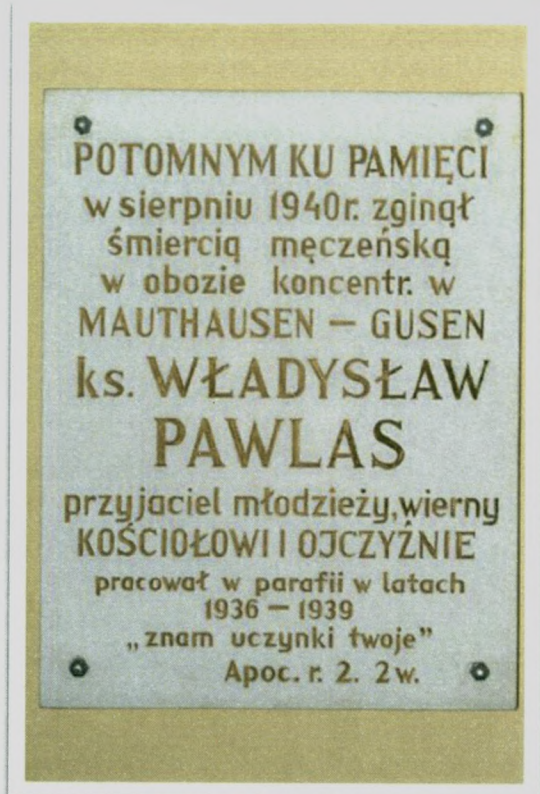
U-WKOPWiM 164/36

Tablica upamiętniająca bohaterską walkę w dniu 3.02.1944 r. por. WP Romana Mrozińskiego, d-cy partyzanckiego Oddziału "Malinka", który po śmierci został spalony.

Tablica jest wmurowana na południowej ścianie budynku, ul. Kopydło 40

U-WKOPWiM 164/40

Tablica upamiętniająca ks. Władysława Pawlasa i jego męczeńską śmierć w koncentracyjnym obozie w Mauthausem - Gusen, katechety, przyjaciela młodzieży w latach 1936-1939.

Tablica znajduje się na prawej ścianie, nawy kościoła ewangelicko-augsburskiego w Wiśle

U-WKOPWiM 164/42

Pomnik w hołdzie walczącym i poległym za polskość i wolność ojczyzny. Projektant: Mieczysław Hańderek – 1986 r. Pomnik stoi przy ul. Konopnickiej obok alei nad rzeką Wisłą.

GW-WKOPWiM 164/43

Grób ze szczątkami niewinnych ofiar spalonych przez gestapo w dniu 09.04.1945 r. i tablicą imienną ofiar: Cieślar Paweł (1882), Cieślar Maria (1885), Cieślar Michał (1890), Cieślar Maria (1890), Pezda Paweł (1907), Pezda Maria (1902), Staniczek Małgorzata (1923), Staniczek Władysław (1928), Przybyła Jan (1915), Lindert Józef.

Grób położony jest na polanie nad Wojskowym Domem Wczasowym "Belweder" dojazd od ul. Uścieńków.

U-WKOPWiM 164/44

Tablica pamięci Jana Sztwiertni 1911 - 1940, nauczyciela - muzyka w Wiśle - Równym, zamordowanego w obozie hitlerowskim w Mauthausen-Gusen w dniu 24.08.1940 r.

Tablicę ufundowali uczestnicy klubu "Janosik" Pałacu Młodzieży w Katowicach. Tablica znajduje się od strony północnej na ścianie Schroniska Młodzieżowego w Wiśle, osiedle Równe 1.

U-WKOPWiM 164/45

Tablica pamięci żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych zgrupowania kpt. Henryka Flame "Bartka", którzy oddali swe życie za wolność i niepodległość Polski w latach 1942-1947. Wisła - 1999 Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych.

Tablica znajduje się w kościele rzymskokatolickim w Wiśle, ul. Lipowa 7.

U-WKOPWiM 164/46

Grób Kazimierza Nałęcz-Nieniewskiego, powstańca śląskiego, żołnierza AK, ppłk. WP, zasłużonego dla m. Wisła.

Grób znajduje się na ewangelicko-augsburskim cmentarzu w Wiśle, ul. Groniczek 4.

GMINA BRENNA

U-WKOPWiM 165/03

Pomnik - głaz z tablicą upamiętniającą 3 partyzantów: Karola Hellera, Stanisława Hellera i Ludwika Kłóska. Głaz stoi na miejscu, na którym poległ w bohaterskiej walce w dniu 12.04.1944 r.

Pomnik - głaz znajduje się w Brennej przy ul. Świerkowej, Marciniacki Potok.

GW-WKOPWiM 165/04

Grób wojenny Karola Heczki - funkcjonariusza MO, który w walce z żołnierzami niemieckimi poległ w dniu 30.04.1945 r.

Grób wojenny znajduje się na cmentarzu ewangelickim w Brennej.

GW-WKOPWiM 165/06

Grób wojenny kpt. Jana Juszczyka z Jasła, który zginął 2 września 1939 oraz st. sap. Tadeusza Wołowicza z Zalesia, który zginął w 1945r. przy rozminowywaniu terenów gminnych w Górkach Wielkich.

Grób znajduje się na cmentarzu katolickim, obok krzyża cmentarnego w Brennej - Górki Wielkie.

G-WKOPWiM 165/07

Tablica nagrobna na grobie rodzinnym Ludwika i Henryki Zagan upamiętniająca Ich synów: Erwina, Franciszka i Artura, którzy zginęli w niemieckich obozach koncentracyjnych.

Grób znajduje się na katolickim cmentarzu obok krzyża cmentarnego w Brennej - Górki Wielkie.

U-WKOPWiM 165/09

Pomnik upamiętniający mieszkańców Górek Małych i Wielkich zamordowanych przez hitlerowców w latach 1939-1945.

Pomnik znajduje się przy drodze głównej Brenna - Górki Wielkie.

GW-WKOPWiM 165/10

Grób zbiorowy, wojenny ofiar II wojny światowej upamiętniający 113 mieszkańców.

Grób wojenny znajduje się na katolickim cmentarzu w Brennej przy ul. ks. Rudolfa Jurozka.

U-WKOPWiM 165/13

Kamień upamiętniający miejsce potyczki partyzanckiej z policją niemiecką i bohaterską śmierć 6. partyzantów, dnia 6 września 1944r.

Kamień znajduje się w Brennej „Ameryka”, 2 km w stronę północną od przystanku autobusowego Brenna – Kotarz.

U-WKOPWiM 165/21

Pomnik upamiętniający 4 mieszkańców Brennej i 20 bezimiennych jeńców włoskich spalonych żywcem 13.02.1945 r.

Pomnik stoi na miejscu, na którym zostali spaleni, za budynkiem GOK w Brennej ul. Wyzwolenia 69.

U-..... 165/22

Pomnik partyzanckiego oddziału AK "Wędrowiec", działającego w rejonie wsi Brenna.

W skład oddziału wchodził pluton Brenna i pluton Ustroń (oddział AK "Czantoria").

Pomnik znajduje się w Brennej na skwerku przy ul. Wyzwolenia.

GMINA CHYBIE

U-WKOPWiM 166/01

Pomnik z tablicą upamiętniającą 72 poległych w latach 1914-1918.

Pomnik znajduje się na miejscowym katolickim cmentarzu w jego części zachodniej przy ogrodzeniu.

U-WKOPWiM 166/03

Tablica pamiątkowa ku czci bohaterów pomordowanych w hitlerowskich obozach koncentracyjnych z wpisanymi 11 nazwiskami.

Tablica umieszczona jest na ścianie budynku Gminy w Chybiu.

GMINA DĘBOWIEC

U-WKOPWiM 167/01

Głaz upamiętniający omyłkowo wykonany pierwszy lotniczy zrzut w Polsce tzw. "Cichociemnych" 15/16.02.1941 r. na terenie wsi Dębowiec.

Głaz znajduje się w Dębowcu naprzeciw Szkoły Podstawowej przy ul. Szkolnej.

Grób zbiorowy, wojenny 19 ofiar ewakuacyjnego marszu śmierci KL Auschwitz Birkenau poległych w styczniu 1945 r.

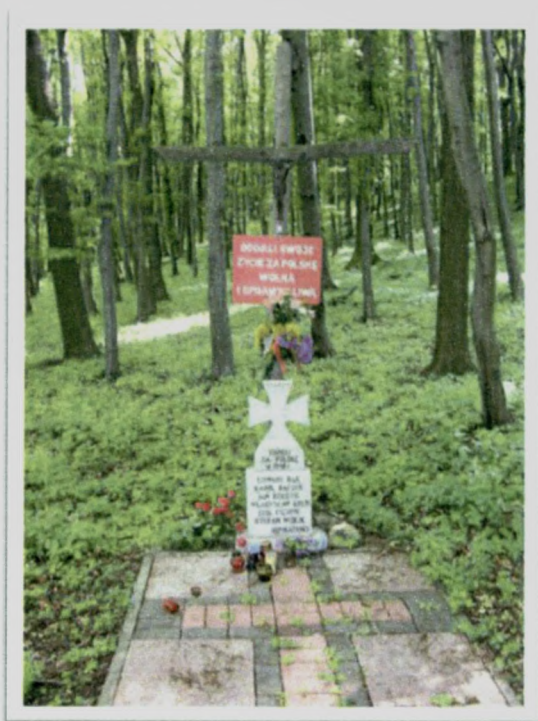
Grób zbiorowy znajduje się w Dębowcu ul. Spółdzielcza pod Laskiem „Dółka” na polu Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej "Zgoda".

GW-WKOPWiM 167/02

GW-WKOPWiM 167/03

Grób zbiorowy, wojenny Edwarda Bąka, Karola Bączka, Jana Dziedzica, Władysława Grenia, Emila Michnika i Stefana Wójcika, poległych w 1945 r.

Grób znajduje się w Dębowcu - Ogrodzona, Lasek "Kamieniec".

U-WKOPWiM 167/06

Tablica upamiętniająca Alojzego Wiochnę, byłego kierownika Szkoły Powszechnej, który zginął w cieszyńskim więzieniu w 1944 r.

Tablica znajduje się w holu Szkoły Podstawowej w Dębowcu ul. Szkolna.

U-WKOPWiM 167/07

Tablica upamiętniająca ks. Józefa Kulę, byłego proboszcza w Dębowcu, zmarłego 22.02.1942 r. po ciężkich męczarniach w obozie koncentracyjnym Mauthausen i Dachau.

Tablica znajduje się w kościele parafialnym w Dębowcu, ul. Cieszyńska.

U-WKOPWiM 167/08

Tablica upamiętniająca poległych w latach 1914-1920 - 28 mieszkańców Dębowca.

Tablica znajduje się na cmentarzu katolickim w Dębowcu.

U-WKOPWiM 167/09

Tablica ku chwale poległych w I wojnie światowej.

Tablica znajduje się na cmentarzu ewangelickim w Dębowcu (kaplica cmentarna).

U-WKOPWiM 167/10

Krzyż drewniany "Nieznani żołnierze wojny 1939-1945".

Postawiony został w Lesie Kamieniec – Ogrodzona.

GMINA GOLESZÓW

U-WKOPWiM 168/01

Głaz z tablicą upamiętniający nieznaną z nazwisk obywateli Cisownicy, rozstrzelanych przez gestapo w lesie w czasie II wojny światowej.

Głaz znajduje się w lesie przy drodze Cisownica - Dzięgielów.

GW-WKOPWiM 168/02

Grób zbiorowy, mogiła ofiar ekshumowanych z miejsc straceń "Pod Grabówką" w 1945 r.

Grób znajduje się na cmentarzu ewangelickim w Goleszowie, ul. Spokojna.

GW-WKOPWiM 168/03

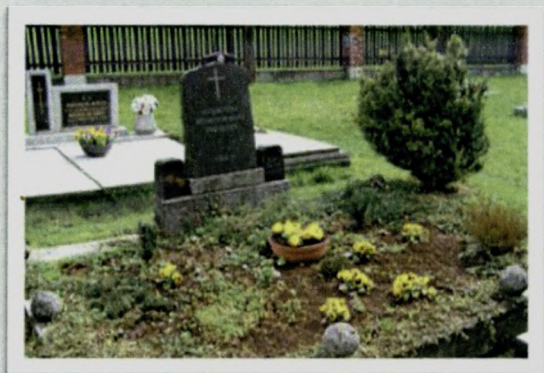
Grób zbiorowy, wojenny 8 mieszkańców Lesznej Górnej, rozstrzelanych i zamordowanych w czasie II wojny światowej.

Grób znajduje się na katolickim cmentarzu w Golezowie - Leszna Górna.

Grób zbiorowy, wojenny nieznanymi osobami rozstrzelanych w lesie w Cisownicy w 1945 r.

Grób znajduje się na ewangelickim cmentarzu w Golezowie - Cisownica.

GW-WKOPWiM 168/04

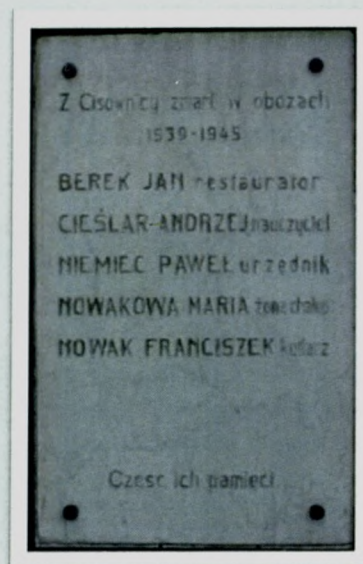

U-WKOPWiM 168/05

Pomnik upamiętniający Jana Berka, Andrzeja Cieślara, Pawła Niemca, Marię Nowakową i Franciszka Nowaka, ofiar terroru zmarłych w niemieckich obozach koncentracyjnych w latach 1939-1945.

Pomnik znajduje się na ewangelickim cmentarzu w Goleszowie - Cisownica.

U-WKOPWiM 168/06

Pomnik upamiętniający Alojzego Badurę, Jana Bujoka, Jana Polaka, Jana Pytel, Pawła Śliżę i Klemensa Starzyka partyzantów Oddziału AK "Czantoria" poległych w walce z siłami hitlerowskimi w bunkrze na stoku Małej Czantorii w dniu 30.11.1943 r.

Pomnik znajduje się w lesie pod Małą Czantorią na miejscu bunkra partyzanckiego, około godziny drogi od gajówki z Lesznej Górnej.

U-WKOPWiM 168/07

Głaz z tablicą upamiętniającą Jerzego Wiselkę, rolnika rozstrzelanego 15.04.1945 r. przez Gestapo.

Głaz został ustawiony w miejscu na którym Jerzy Wiselka został zabity – 30 m od drogi Dzięgielów - Cisownica.

U-WKOPWiM 168/08

Pomnik ku czci poległych w latach 1939-1945.

Pomnik znajduje się w lesie "Pod Grabówką", Goleiszów ul. Grabowa.

U-WKOPWiM 168/10

Pomnik upamiętniający 34 ofiary zbrodni hitlerowskich w latach 1939-1945, mieszkańców Goleszowa i okolic.

Pomnik znajduje się przed budynkiem Urzędu Gminy w Goleszowie, ul. 1-go Maja.

U-WKOPWiM 168/11

Tablica upamiętniająca miejsce straceń więźniów niemieckiego podoboju koncentracyjnego KL Auschwitz w Cementowni "Goleszów" i więzienia cieszyńskiego.

Tablica znajduje się w lesku "Pod Grabówką" w Goleszowie, ul. Grabowa.

U-WKOPWiM 168/14

Tablica upamiętniająca Filię niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, która działała w latach 1942-1945 w Góleszowie pod nazwą Podobóz KL Auschwitz – Golleschau. W obozie zginęło ponad tysiąc polskich patriotów różnych narodowości.

Tablica znajduje się na ścianie magazynu technicznego byłej cementowni Góleszów.

Tablica upamiętniająca 21 mieszkańców Małej i Wielkiej Cisownicy poległych w II wojnie światowej.

Tablica znajduje się na cokole krzyża cmentarnego na ewangelickim cmentarzu w Cisownicy.

U-WKOPWiM 168/16

U-WKOPWiM 168/17

Tablica upamiętniająca Pawła Starzyka, kierownika Szkoły w Jaworzu, porucznika WP, zmarłego w Sosnowieckim więzieniu w czerwcu 1942 r.

Tablica znajduje się na rodzinnym grobie, na cmentarzu ewangelickim w Goleszowie - Puńcowie.

GMINA HAŻLACH

G-WKOPWiM 169/01

Grób Franza von Adamovicha, oficera austriackiego z okresu I wojny, później oficera polskiego, uczestnika wojny bolszewickiej 1919-1920.

Grób znajduje się na cmentarzu katolickim, w nowej górnej części po prawej stronie od wejścia w Hażlachu - Kończyce Wielkie.

U-WKOPWiM 169/03

Tablica upamiętniająca Wiktora Dzidę (na rodzinnym grobie), który został zamordowany 28.03.1942 r. w obozie koncentracyjnym Auschwitz.

Tablica znajduje się na cmentarzu katolickim po prawej stronie od wejścia przy nowej jego części w Hażlachu - Kończycach Wielkich.

U-WKOPWiM 169/05

Tablica upamiętniająca Józefa i Karola Ścisłałow (na grobie rodzinnym) obywateli Hażłacha, którzy polegli w czasie II wojny światowej.

Tablica znajduje się na cmentarzu katolickim po prawej stronie głównej alei w Hażłachu.

GW-WKOPWiM 169/06

Grób zbiorowy wojenny 6 mieszkańców Hażłacha: Franciszka Stokłosa, Wiktora Ćwiczka, Leopolda Wawrzyczka, Edwarda Bijoka, Karola Wawrzyczka, Jerzego Wójtka, którzy zostali zamordowani 9.09.1944 r.

Grób zbiorowy znajduje się na cmentarzu katolickim po lewej stronie głównej alei w Hażłachu.

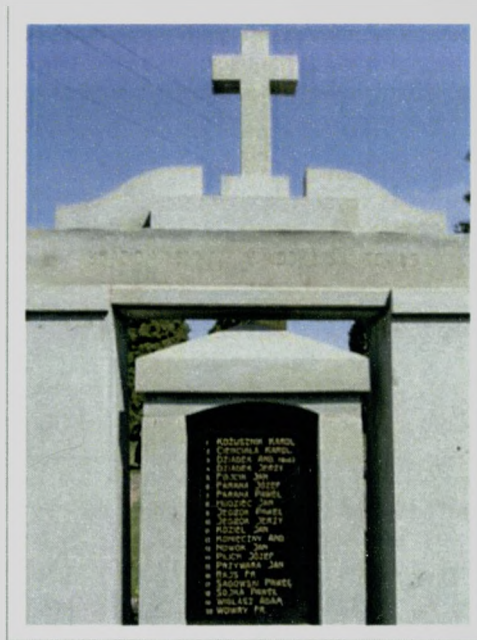

U-WKOPWiM 169/07

Pomnik poświęcony pamięci 20 mieszkańców Hażłacha poległych w I wojnie światowej.

Pomnik znajduje się na nowym cmentarzu ewangelickim w Hażłachu.

U-WKOPWiM 169/08

Pomnik poświęcony pamięci poległych 18 mieszkańców w II wojnie światowej.

Pomnik usytuowany jest w Hażłachu koło przystanku PKS.

GW-WKOPWiM 169/10

Grób zbiorowy wojenny, miejsce spoczynku około 120 ofiar zbrodni hitlerowskich w latach 1939-1945.

Grób zbiorowy znajduje się w Hażlach - Kończyce Górne około 1 km od centrum wsi.

U-WKOPWiM 169/11

Krzyż erekcyjny z tablicą upamiętniającą poległych mieszkańców Kończyc Wielkich i Rudnika w czasie I wojny światowej.

Krzyż znajduje się na katolickim cmentarzu w Hażlach - Kończyce Wielkie, przy głównej alei prowadzącej od wejścia do kościoła.

U-WKOPWiM 169/12

Krzyż erekcyjny z tablicą upamiętniającą 21 mieszkańców Hażłacha, którzy polegli w I wojnie światowej.

Krzyż znajduje się na katolickim cmentarzu przy głównej alei w Hażłachu.

U-WKOPWiM 169/13

Tablica upamiętniająca 16 mieszkańców Kończyc Wielkich, którzy zostali zamordowani w czasie II wojny światowej.

Tablica znajduje się w Hażłachu - Kończyce Wielkie, Dom Ludowy.

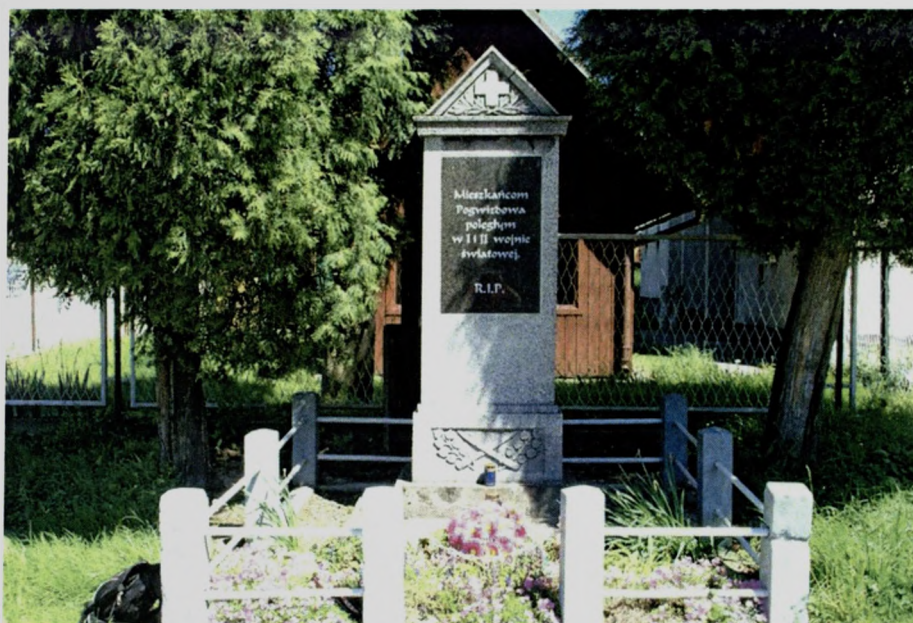
U-WKOPWiM 169/14

Tablica upamiętniająca ks. Stanisława Kukłę, prob. parafii, który zginął w niemieckim obozie koncentracyjnym w Dachau 9.07.1942 r.

Tablica umieszczona została na zachodniej ścianie pod wieżą kościoła pw. św. Michała Archanioła w Hażlachu - Kończyce Wielkie.

U-WKOPWiM 169/15

Pomnik ku czci mieszkańców Pogwizdowa poległych w czasie I i II wojny światowej.

Pomnik znajduje się w Pogwizdowie obok budynku Ochotniczej Straży Pożarnej.

U-WKOPWiM 169/16

Zbiorowy wojenny grób - 3 lotników, prawdopodobnie 2. radzieckich i 1. polskiego, zestrzelonych w marcu 1945r.

Pomnik znajduje się w Pogwizdowie obok budynku Ochotniczej Straży Pożarnej.

U-WKOPWiM 169/17

Tablica upamiętniająca poległych 6. żołnierzy Armii Krajowej z placówki Pogwizdów – Kaczyce, w czasie II wojny światowej.

Tablica znajduje się na frontowej ścianie budynku Kościoła pw. św. Jana Nepomucena w Pogwizdowie.

U-..... 169/18

Grób żołnierza niemieckiej armii, pochodzenia Austriaka, który został rozstrzelany za współpracę z Polakami.

Grób znajduje się w Kaczycach Wielkich.

GMINA ISTEKNA

U-WKOPWiM 170/01

Pomnik dla uczczenia pamięci poległych w latach 1939-1945 ufundowany przez społeczność Istebnej, Jaworzynki i Koniakowa. 26.10.1943 r. na byłej targowicy w centrum Istebnej hitlerowcy dokonali zbrodni przez powieszenie na wspólnej szubienicy 5 Polaków w obecności przymusowo spędzonej ludności.

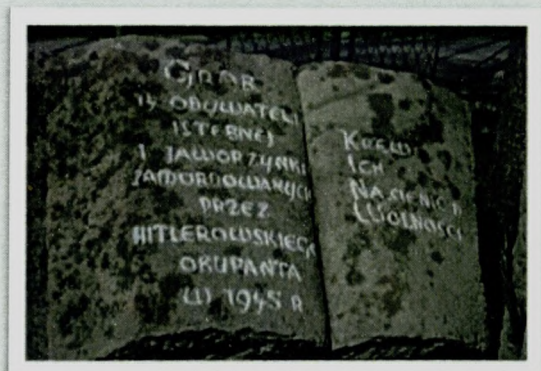
Straceni Paweł Haratyk z Jaworzynki, Józef Frej z Koniakowa, Roman Pydach ze Zwardonia, Marian Paliński z Jaworzna, Zbigniew Wójcik z Mentanach - Czechy zostali na egzekucję przywiezieni z obozu koncentracyjnego Auschwitz, a po egzekucji wywiezieni w nieznaną.

Pomnik usytuowany jest 60 m od Centrum Istebnej przy drodze Istebna - Koniaków.

GW-WKOPWiM 170/02

Mogiła wojenna z pomnikiem dla uczczenia 16 pomordowanych w dniu 13.04.1945 r. mieszkańców Istebnej i Jaworzynki.

Mogiła znajduje się na rzymskokatolickim cmentarzu za nowym kościołem w Istebnej.

U-WKOPWiM 170/04

Pomnik upamiętniający ofiary faszyzmu w latach 1939-1945. Na wiosnę 1945 r. w parku sanatoryjnym, przebywające w sanatorium Gestapo rozstrzelało 4 nieznanymi mężczyzn.

Pomnik znajduje się na terenie parku sanatorium w Istebnej.

U-WKOPWiM 170/05

Mogiła rodzinna z symbolicznym grobem i nagrobkiem w postaci obelisku granitowego upamiętniająca Rabina, mieszkańca Istebnej, zgładzonego w 1942r. w KL Auschwitz.

Mogiła znajduje się po prawej stronie kaplicy cmentarnej na cmentarzu ewangelickim w Istebnej.

G-WKOPWiM 170/09

Mogiła przykryta płytą z napisem upamiętniającym ks. prof. Jerzego Marekwić, więźnia obozu z Dachau, Nr obozowy P 22425, ur. 14.04.1905 r., zm. 11.09.1970 r.

Mogiła znajduje się na cmentarzu katolickim po lewej stronie na wprost bocznej bramy cmentarnej, równoległe do żelaznego krzyża erekcyjnego w Istebnej.

Mogiła wojenna z nagrobkiem Pawła Gustawa Pilcha z Wisły, który poległ w pierwszym dniu wojny 1939 r. w Istebnej.

Mogiła znajduje się na cmentarzu ewangelicko-augsburskim, pierwszy rząd mogił po prawej stronie ścieżki wiodącej do kaplicy cmentarnej.

GW-WKOPWiM 170/12

U-WKOPWiM 170/14

Pomnik w postaci głazu kamiennego z krzyżem i płyty z napisem upamiętniającym żołnierzy Wojska Polskiego, Armii Krajowej i harcerzy Szarych Szeregów Ziemi Beskidzkiej poległych i pomordowanych w walce o Wolność Ojczyzny w latach 1939-1956.

Wykonana z inicjatywy Światowego Związku Żołnierzy AK Oddział Bielsko - Biała.

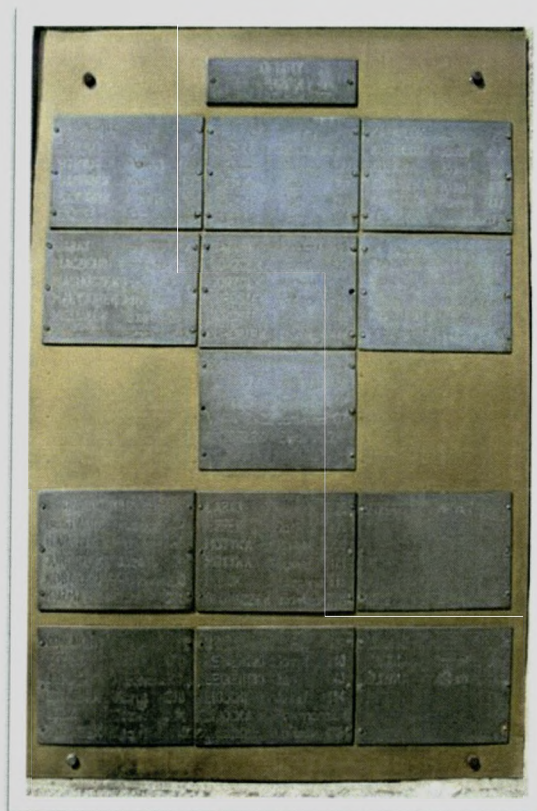
Pomnik znajduje się na "Kocim Zamku" w Koniakowie.

U-WKOPWiM 170/15

Tablica upamiętniająca ofiary terroru hitlerowskiego, podaje imiona i nazwiska oraz numery domów na 13 tabliczkach mosiężnych. Ogółem tabliczki umieszczone na dużej tablicy zawierają 66 nazwisk obywateli Trójwsi: Istebnej - Koniakowa - Jaworzynki.

Tablica umieszczona jest na frontowej ścianie budynku obecnej Szkoły Zawodowej.

U-WKOPWiM 90/04

Pomnik poświęcony pamięci - poległych w czasie I wojny światowej oraz w czasie walk o polskie granice w latach 1914-1920.

Pomnik znajduje się na cmentarzu w Zebrzydowicach - Kaczyce, ul. Sobieskiego.

Krzyż upamiętniający miejsce śmierci mjr Cezarego Hallera w 1919 r. w czasie walk o przyłączenie Śląska Cieszyńskiego do Polski.

Krzyż stoi na tzw. "Polowym Kopcu" w Zebrzydowicach - Kończyce Małe, ul. J. Korczaka.

U-WKOPWiM 90/05

GW-WKOPWiM 90/06

Grób zbiorowy, wojenny żołnierzy, którzy polegli 21.01.1919 r. w czasie najazdu czeskiego.

Grób zbiorowy znajduje się w Zebrzydowicach - Kończyce Małe, ul. Staropolska.

U-WKOPWiM 90/07

Tablica upamiętniająca mieszkańców parafii Kończyce Małe poległych w czasie I wojny Światowej.

Tablica znajduje się w Zebrzydowicach - Kończyce Małe, ul. Staropolska, kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny.

GW-WKOPWiM 90/09

Mogiła zbiorowa, wojenna żołnierzy poległych w czasie II wojny światowej na terenie Kończyce.

Mogiła zbiorowa znajduje się na cmentarzu w Zebrzydowicach - Kończyce Małe, ul. Staropolska.

Pomnik upamiętniający mieszkańców wsi poległych w czasie I Powstania Śląskiego mieszkańców, którzy zginęli w obozach koncentracyjnych i na frontach II wojny światowej oraz mieszkańców, którzy zginęli w Kończycach Małych w czasie II wojny światowej.

Pomnik znajduje się na cmentarzu w Zebrzydowicach - Kończyce Małe, ul. Staropolska.

U-WKOPWiM 90/10

U-WKOPWiM 90/11

Tablica upamiętniająca mieszkańców Markłowic poległych i pomordowanych w latach okupacji hitlerowskiej.

Tablica znajduje się w Zebrzydowicach - Markłowice Górne, Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 23.

U-WKOPWiM 90/12

Pomnik upamiętniający mieszkańców Markłowic, poległych i pomordowanych w latach okupacji hitlerowskiej.

Pomnik znajduje się na cmentarzu w Zebrzydowicach - Markłowice Górne, ul. Szkolna 2.

U-WKOPWiM 90/14

Pomnik upamiętniający poległych i pomordowanych w latach okupacji hitlerowskiej.

Pomnik znajduje się w Zebrzydowicach ul. ks. Antoniego Janusza, obok Urzędu Gminy przed byłą Szkołą Podstawową.

Grób zbiorowy, wojenny 7 nieznanych żołnierzy poległych 26.01.1919 r. w czasie najazdu czeskiego w obronie Ziemi Śląskiej oraz tablica upamiętniająca poległych w czasie II wojny światowej.

Grób zbiorowy znajduje się na cmentarzu w Zebrzydowicach ul. Ks. Antoniego Janusza.

GW-WKOPWiM 90/15

U-WKOPWiM 90/16

Pomnik upamiętniający poległych w czasie I wojny światowej.

Pomnik znajduje się na cmentarzu w Zebrzydowicach ul. Ks. Antoniego Janusza.

Głaz z tablicą upamiętniającą ofiary obozu pracy dla Żydów, który istniał w czasie okupacji niemieckiej w latach 1942-1944 na terenie Zebrzydowic.

Głaz znajduje się w Zebrzydowicach przy ul. Dworcowej.

U-WKOPWiM 90/17

Pomnik upamiętniający mieszkańców Kaczyc, żołnierzy poległych i pomordowanych w czasie II wojny światowej z napisem na tablicy:

U-WKOPWiM 90/18

**BUDOWAŁY WASZE KOŚCI
WASZĄ DROGĘ KU WOLNOŚCI**

oraz z nazwiskami i miejscem śmierci.

Pomnik znajduje się na nowym parafialnym cmentarzu w Kaczycach, ul. Średnicowa.

Podziękowanie

- za współpracę Burmistrzom, Wójtom oraz pracownikom urzędów miast i gmin:

Cieszyn	- Bogdan Ficek, Renata Karpińska
Skoczów	- Janina Żagan, Gabriela Heczko
Strumień	- Anna Grygierek, Ewa Kuboszek-Owsiany
Ustroń	- Ireneusz Szarzec, Zdzisław Brachaczek
Wisła	- Andrzej Molin, Irena Szatan, Beata Stebel
Brenna	- Iwona Szarek, Jan Greń, Estera Brudny
Chybie	- Elżbieta Dubiańska – Przemyk, Ireneusz Nowrotek
Dębowiec	- Tomasz Branny, Artur Kulesza
Goleszów	- Zbigniew Waclawik, Tomasz Jaszowski, Paweł Stanieczonek
Hażlach	- Karol Folwarczny, Grzegorz Kasztura
Istebna	- Danuta Rabin, Teresa Łaszewska, Paweł Waszut
Zebrzydowice	- Andrzej Kondziołka, Joanna Stawarczyk, Tadeusz Wojacki

- za finansową pomoc:

Urząd Miasta Ustroń

"Jur-Gast", Przeds. Handlu Zagr. Sp. z o.o., Wisła, ul. Przemysłowa 2

Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej, Cieszyn, Rynek 18

Objaśnienia:

WKOPWiM - Woj. Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

GW - groby i cmentarze wojenne oraz ofiar wojny

U - upamiętnienie w formie pomników, tablic, krzyży, głazów

G - grób ofiary systemu totalitarnego, nie będący grobem wojennym. Grób wybitnych zasłużonych obywateli, objęty opieką władz samorządowych

U-..... - nie ujęte w katalogu „Miejsca Pamięci woj. śląskiego” WKOPWiM 2000, 2007

Bolesław Szczepaniuk, ur. 16.07.1923 w podmiejskiej, lwowskiej rzymskokatolickiej parafii Zimna Woda, kpr. pchor. AK, kpt. WP, uczestnik walki konspiracyjnej w szeregach Armii Krajowej - Okręg Lwów, dzielnica Lwów - Zachód, d-ca plut. w Rej. I w latach 1942-1944. Prezes Zarządu Koła ŚZŻ AK w Ustroniu od 1990r. - nadal.

Obszar AK Lwów - „Lutnia”

Okręg AK Śląsk - „Serce”